

המכבים

להגנת תושבי
'קראון הייטס'

נוכח פשעי השנאה שהתרחשו בתקופה האחרונה ברחובות 'קראון הייטס', חזר "בית משיח" חמישים וחמש שנה לאחור - כאשר גם אז תקפו גלי אנטישמיות את השכונה, ותושבים רבים הרגישו את זרועם של שכניהם השחורים. בעקבות זאת הוקם ארגון "המכבים" במטרה להגן על תושבי קראון הייטס היהודים מפני התקפות השחורים « בית משיח סוקר את הנעשה באותם ימים, לצד סיפורו של המייסד ר' שמואל שרגא ופטירתו בגיל צעיר » סקירה מרתקת

מאת שניאור זלמן ברגר

ראון הייטס, בכותרות לא חיוביות לאחרונה, כאשר תושבות ותושבים יהודים הותקפו על ידי עוברי אורח. רצף האירועים הפך למגמה מדאיגה שמדירה שינה מעיניהם של ראשי הקהילה.

רק בשבוע שעבר הודיע וועד השכונה על יוזמה הגנתית – כאשר אנשי 'השמירה' מיפו את השכונה לחמישה עשר איזורים, ובכל איזור ישנם אחראים הנכונים לזנק לכל מקרה או פעולה כנגד אימי מתושבי השכונה. לאחר שמתקבלת תלונה במשטרה, זו מועברת מיידית לאנשי השמירה, שמגיעים במהירות שיא, מאתרים את התוקף ומעכבים אותו עד בואם של אנשי המשטרה. הם גם מתווכים בין הנפגעים לבין חוקרי המשטרה שגובים עדות.

"בית משיח" יצא במסע במנהרת הזמן, אל הימים שבהם הוקמה בקראון הייטס חברת 'השמירה', שנקראה בתחילה "המכבים". הסקירה משולבת בדיווחים דרמטיים בעיתונות הישראלית, שגילתה עניין רב מרחוק אחר הטיפול במקרים הקשים בשכונה הליובאוויטשית, ודיווחה בהתפעלות רבה על הקמת ארגון שמירה מיוחד שיהיה אמון על ביטחון התושבים. נקדים ונספר, כי לארגון היו שלושה שמות: באופן רישמי נקרא "איגוד קראון הייטס", אולם אנשי הארגון קראו לעצמם "זלבסטשוץ" (ותרגומו מאידיש – הגנה עצמית, כך נקראו ארגוני הגנה עצמית של יהודים החל ממהפכת 1905 ברוסיה). בפי תושבי השכונה נקרא ארגון ההגנה – "המכבים".

הקמת 'המכבים'

הכל החל בחודש אייר תשכ"ד, כאשר קבוצה של צעירים שחורים נכנסה לשיבת חב"ד בקראון הייטס והחלו להכות בפראות את התלמידים החב"דיים. כך פורסם באותם ימים בעיתון 'מעריב': "אינכם שייכים לארץ זו, צעקה חבורת כושים שתקפה תלמידי ישיבה בניו יורק. משטרת ניו יורק פקחה אתמול עין חדה על בית הספר של הישיבה החסידית של ה'לובאביצ'ער' בברוקלין, שם התקיפו שלשום 50 נערים ונערות כושים את תלמידי הישיבה בעת לימודיהם. כמה מן התלמידים, ושני ראשי ישיבה, נפצעו. הצעירים הכושים השמיעו סיסמאות אנטישמיות כגון 'אינכם שייכים לארץ

ר' שמואל שרגא מייסד "המכבים" השמירה בקראון הייטס

זו' ו'אנו נגרש אתכם מניו יורק' בעוד הם מכים את הילדים היהודיים.

"מבקרים בני דתות שונות, לבנים וכושים, באו אתמול לשיבה כדי לומר למנהיגיה ותלמידיה כי תקרית זו היא 'מצערת'. הרב שמואל שרגא מהנהלת הישיבה, הצהיר אתמול כי ההתקפה היתה 'אנטישמית בהחלט, אך לא מאורגנת'."

בעקבות התקפה נפשעת זו כמו גם מקרי אלימות נוספים שאירעו מצד תושבים שחורים, החליט ר' שמואל שרגא, איש צוות ב'ליובאוויטשער ישיבה', לפתוח את ארגון 'המכבים'. עיתון 'מעריב' אף דיווח בהרחבה אודות הקמת הארגון: "חסידי איזור קראון הייטס בברוקלין הקימו 'הגנה עצמית' נגד כושים. מכוניות מצוידות במכשירי קשר מסירות ברחובות למניעת התנפלויות על יהודים.

"התושבים החרדים באזור קראון הייטס שבברוקלין, אירגנו סיוורים של מכוניות מצוידות במכשירי קשר, כדי להבטיח את שלוותם של בני הקהילה מהטרדתם של חוליגנים כושיים. כ-100 מתנדבים צעירים, כולם בשנות העשרים, לבושי קאפוטות וכובעים שחורים רחבי שוליים, הצטרפו לסיוורים האלה ולארגון ניתן שם 'המכבים'."

"לרשות היחידה עומדות ארבע מכוניות עם מכשירי קשר, המקיימות מגע מתמיד עם מטה פעולה. המכוניות יסיירו ברחובות הרובע החסידי, משקיעת החמה ועד לזריחתה. בכל מכונית יהיו ארבעה גברים

שיהיו אמנם בלתי חמושים, אך במקרה של תקרית, יזעיקו את עזרת המשטרה.

"מפקד היחידה הוא הרב שמואל שרגא, בן 28. הרב שרגא הוא מנהל ישיבה של חסידי לובאביץ', המתגוררים ברובע הנגוע. בערבי שבתות ישבו במכוניות לא יהודים ועד כה כבר התנדבו 12 גויים וכן 8 כושים לתפקיד זה."

הידיעה אף מנדבת מידע על הרקע להקמת ארגון השמירה בשכונה של הרבי: "זה כמה שבועות חיים תושבי הרובע במשטר של עוצר לילה עצמי, לאחר שורה של התקפות על חסידים מצד צעירים כושיים. עתה נמסר לתושבים באיזור מספר הטלפון של המטה [משרדי הארגון החדש] כדי שיוכלו להזעיק עזרה במקרה שיטרדו שנית."

העיתונאי פיליפ בן מוסיף ומספר לקוראים, כי הפחד של תושבי קראון הייטס הגיע לשיא לאחר שאשת רב הותקפה קשות. לדברי מנהיגי הציבור היהודי בשכונה, אירעו בחודשיים האחרונים כחמש תקריות ליליות, והן כללו שדידת ארנקים מעוברים ושבים וכן מעשי גניבה וביזה בחנויות ופגיעות גופניות חמורות.

בידיעה המפורטת מובאת גם תגובה מתחמקת של משטרת ניו יורק: "דובר המשטרה אמר אתמול כי אמנם נכון, כפי הנראה, שיעור התקריות והפשיעה באיזור קראון הייטס עלה מעט בשנה האחרונה, אולם הוא הדבר גם באיזורים רבים אחרים. הוא הוסיף כי לפי דרישת מנהיגי היהדות החסידית, תוגברה המשטרה המקומית בכוח אדם נוסף ולעיתים אף מופעלות סירות מבצעיות באיזור זה."

בדיווח בעיתון "הצופה" הוסיפו עוד פרטים על תפקיד "המכבים":

"מידי לילה בלילה, זה כשבוע ימים, מעמידים עצמם אנשי הסיוור לרשות כל נזקק כליווי ביטחון לאנשים המבקשים להגיע לבתיהם בשלום מבתי כנסת, מתחנות הרכבת התחתית או מכל מקום אחר, מזריחת השמש ועד לשקיעתה ועד לשעות הקטנות של הבוקר."

"ארגון ההגנה מחזיר אותנו מאה שנים אחורה"

הקמת הארגון לא עברה בשקט והיא עוררה תגובות מעורבות. מצד אחד החלה המשטרה להפנים כי עליהם לחקור את

ר' שמואל נואם בכינוס צעירי חב"ד בניו יורק

"אינכם שייכים לארץ זו..."
צעקה חבורת כושים שתקפה
תלמידי ישיבה בניו יורק

— מאת סופר "מערב" בארה"ב —

בלבד ראשית
 משטרת ניו-יורק פקחה אתמול עין חדה על בית-הספר של הישיבה החסידית של ה"לובאביצער" בפריק.
 לין, עם התקופה שלשום 50 נערים ונערות מושיים את
 תלמידי הישיבה בעת הלימודים. כמה מן התלמידים ושני
 ראשי ישיבה נפצעו.

הצעירים המושיים השמישו אנו זוכים לכבוד מצד שכ-
 סיסטאות אנטישמיות כגון נינו,
 "אינכם שייכים לארץ זו" - סביבת הישיבה מאוכלסת ב-
 אנו נגיש אתכם מניו יורק, עיקרה על-ידי כושים. לא זו
 בעוד הם מכים את הילדים בלבד שילדי הישיבה מן הכ-
 הודים. תות העליונות נודעונו מן ה-
 מבקרים בני דתות שונות, אך אין הם יכולים גם
 לבנים וכושים, באו אתמול ל- להבין כיצד יכלו כושים לט-
 ישיבה כדי לומר למנהיגיה ו- שות דבר מעין זה מאד ש-
 הלמדיה כי תקרית זו היא הוטרדים תומכים במאבקם ל-
 "מבערת". זכויות אזרחיות.

הרב שמואל שרגא, מן חי- בעוד שהצעירים הכושים
 ישיבה, הצהיר אתמול כי ה- שחזרו מהלווייתו של נער כושי
 התקפה היתה, אנטישמית ב- בן 14 שבוצע ימים אחדים
 הייתה אצ-לא ויחידות. ה- לתורו של ילדו ויחידו

התקפה על ישיבת חב"ד שהביאה להתייסדות 'המכבים'

רצח מזעזע מתחת לאפם של השומרים

לאחרונה מתיחות רבה באזור זה בין קבוצות אתניות שונות, וביחוד בין הכושים לבין החסידים המתגוררים באותו איזור.

בימים האחרונים סבלו החסידים מגילויי משטמה מצד הכושים, ומפעם לפעם נפלו קרבן למעשי רדיפות ואלימות, משום כך הקימו חסידי ליובאוויטש ארגון להגנה עצמית משלהם. הוסבר כי מגמת הארגון איננה להשיב על כוח בכוח, אלא להוות כוח מרתיע שימנע מראש מעשי תקופנות. הקמתו של כוח מעין זה בניו יורק רבתי, המכוון בעיקר נגד כושים, עוררה התרגשות ניכרת בעיתונות הנור-יורקית.

העיתונות חזרה והדגישה את הפשעים החוזרים ונשנים על רקע גזעי, והביעה צער על כך שהמשטרה אינה מגלה די כוח כדי לבלום את גילויי האנטישמיות הללו. יחד עם זאת, העיתונות הביעה צער וביקורת על שהדברים הגיעו לידי כך, שאזרחים מצאו לנחוץ להקים להם כוח שיטור משלהם.

אחת השאלות שהסעירו את תושבי השכונה באותם ימים – איפה היה ארגון 'המכבים' כאשר אירע הרצח? ומדוע אנשיו לא היו אפקטיביים בשעה כה גורלית?

גם שאלה זו הועלתה בידיעה שהובאה בעיתון 'הבוקר':

"רצח המורה הדגיש מחדש את המצב שנתהווה. הרצח אירע בליל שבת, כאשר

לא נראה שהמסר חלחל לפושעים שהסתובבו בשכונה, וגם לאחר הקמת ארגון ההגנה, נמשכו מקרי תקיפה חמורים ברחובות קראון הייטס, כאשר בשיאם היה רצח מורה יהודיה. לחסידי חב"ד תושבי השכונה היה ברור מעל לכל ספק – לא נשמעים לתלונות נגד הקמת הארגון "מכבים", ולא מבטלים את הקמתו – כך דווח בעיתון 'מערב':

"ראשי הציבור היהודי בקראון הייטס שבברוקלין, ייפגשו מחר עם ראש המשטרה מיכל י. מרפי, כדי לדון בדרכים למיזוג ארגון ההגנה העצמי במסגרת משטרת עזר".

גם עיתון 'הבוקר' דיווח בהרחבה על מקרה הרצח והתגובות: "מורה יהודיה בת 38, הגב' שארלוט ליפסיק, נרצחה בליל שבת באכזריות בדקירות פיגיון על ידי אלמונים בברוקלין".

'הבוקר' הוסיף ודיווח, כי הגב' ליפסיק נמצאה פצועה קשה בבניין בו התגוררה אמה הנכה, היא נלקחה לטיפול במרכז רפואי וכעבור שעות אחדות נפטרה. המשטרה פתחה בחקירה לברר את מניעי הרצח, כיון שהנרצחת לא נשדדה.

"נוכח ההתפתחויות האחרונות בברוקלין, שואלת המשטרה את עצמה האם אין לראות את הרצח על רקע של מניעים גזעיים; שכן כידוע השתררה

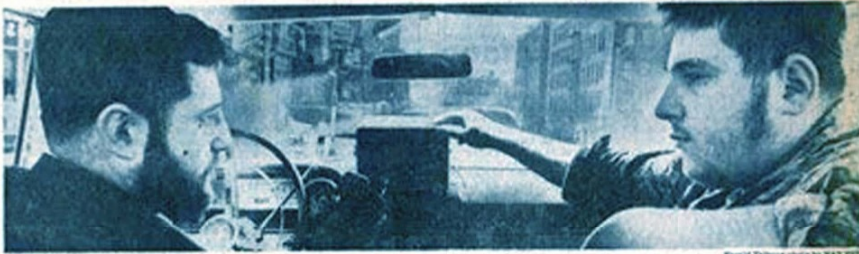
המצב בשכונת הרבי מליובאוויטש; מן הצד האחר – התושבים הלא-יהודים בשכונה לא אהבו את רעיון הקמת הארגון, והם התלוננו על הקמת ארגון שמירה אזרחי שלמעשה הוא ספק-חוקי, ואולי בכלל לא חוקי. על כך קראנו דיווח בעיתון 'דבר':

"ייסוד ארגון ההגנה העצמית של חסידי לובאביץ' באיזור קראון הייטס של ברוקלין, המתקרא 'המכבים', עורר הבטחות לחקירות המצב מצד מוסדות החוק ומצד אחר את האשמות מנהיגי הכושים על 'חוסר אחריות' מצד מנהיגי החסידים.

"חבר מועצת ניו יורק, שהוא יו"ר הוועדה המתמדת של המועצה לענייני העיר ניו יורק, אנתוני פ. סבריז, הכריז, כי 'ענין זה של כינון ארגון ההגנה מחזיר אותנו מאה שנים אחורה'. אולם הוא הוסיף כי מטרת החקירה שתערך על ידי המוסדות אינה להוקיע את הארגון, אלא לבחון את הנסיבות שהביאו להקמתו".

למעשה, היו גם תלונות מתוך חסידי חב"ד בקראון הייטס. כשר' שמואל סיפר על כך לרבי, השיב לו הרבי: (תוכן הדברים) "אל תיסוג, אדרבא, חזק את המעשים". המענה היה ברור והחלט, אך ר' שמואל סירב לפרסם את המענה ברבים. כשרבו ההתקפות נגדו, הפצירה בו רעיותו לפרסם את תשובת הרבי, אך בעלה השיב לה: "אני לא אערב את הרבי בנושאים של העולם הזה..."

A Modern Vigilante Symbol of the Fight Against Crime

WHEN GREEKS AND SYRIANS oppressed them in pre-Christian days, the Jews struck back through the Maccabees, a vigilante-type group of warriors. Now, with the crime rate rising in the Crown Heights section of Brooklyn, the ultra-orthodox Hasidic Jewish community has formed a band of modern-day Maccabees, unarmed but equipped with roaming patrol cars and two-way radios. Here, Rabbi Samuel Schrage, administrator of the United Lubavitcher Yeshiva, and Sidney Gordon get ready for a patrol tour. The full story is on page 3.

העיתונות בארצות הברית דיווחה בהרחבה על 'המכבים'

"האדם השלישי ב'טרויקה' [שלישיה-ברוסית] הוא איש גבה קומה וצנום, אף הוא מגודל זקן, שמו ר' משה טלישבסקי, המשמש כחזן בבית כנסת בפלטבוש, כמובן גם הוא חסיד חב"ד."

העיתונאי שמעון בייקר הוסיף בכתבתו לפרט על פעולות ההגנה וגם הליווי בעת הצורך לתושבי השכונה, וסיפר כיצד יהודי ניו יורק מגיבים להם, וכיצד המשטרה רוצה לספח אליה את השמירה החסידית: "מעניין לציין כי בעת שנודע על הקמת 'ההגנה היהודית העצמית', החלו אנשים לשלוח מכתבי עידוד ותרומות. באיזורים יהודיים שונים בניו יורק, ישנם לא מעטים המבקשים להקים קבוצות הגנה נוספות. לעומת זאת היו גם גילויים שליליים: במרכז 'ההגנה היהודית העצמית' נתקבלו מכתבים וטלפונים בנוסח אנטישמי מובהק. ראשי 'איגוד קראון הייטס' משוכנעים, כי בעצם קיומן של יחידות ההגנה יש כדי להטיל פחד על הנוכלים בכוח, אולם מצד שני עומדים הם תחת לחץ בראש ובראשונה מצד המשטרה – שיפזרו את הקבוצות.

"קציני המשטרה היו רוצים כי 'ההגנה העצמית' תציב את עצמה כיחידה משתפת פעולה של המשטרה; דבר זה היה מאפשר לאנשי 'ההגנה העצמית' לשאת גם אלות. אולם ראשי 'ההגנה העצמית' אינם רוצים אפילו לשמוע על כך. הם טוענים כי המשטרה הוכיחה אוזלת יד מול הפושעים. אמנם נכון הדבר – הם מוסיפים – שהכוח המשטרתי באותו איזור גדל בזמן האחרון, אך מה שנעשה הוא מעט מידי כדי לשמור על שלום התושבים.

"הרב שרגא, הישן רק שלוש שעות ביממה, אמר לי באופן הברור ביותר, כי 'ההגנה העצמית' תתפזר רק כאשר

מצויידות באלחוט ברחובות הרובע, וכן מעבירים אליהם ידיעות והוראות.

"חמש מכוניות כאלה עוברות מידי לילה – משמונה בערב ועד חמש לפנות בוקר – ברובע כולו ומקיפות כמאה גושים. בכל מכונית יושבים חמישה צעירים, רובם מחסידי ליובאוויטש, התרים ומחפשים אחרי נוכלים-פושעים. הצעירים היהודים המשתייכים להגנה העצמית, מתחלפים במשמרות אחת לשלוש שעות. לאנשי יחידות הסיוור אין כמובן רשות לאסור פושעים שהם נתקלים בדרכם. במקרה שעניניהם 'צדות' את אנשי העולם התחתון, מעבירים הסיירים ידיעה אל מפקדם, היושב בשדרת אולבני 459, והלה מודיע על כך למשטרה. אם זו נזקקת לעזרה – הרי היא ניתנת לה ללא דיחוי.

"כלי המלחמה של אנשינו כוללים – פנס, משרוקית וספר תהילים, אמר לי אחד ממנהיגי 'ההגנה העצמית', הרב שמואל שרגא, חסיד חב"ד בן 29, המשמש כסגן מנהל ישיבת ליובאוויטש. אברך זה יליד ברזיל, שהגיע לארצות הברית בשנת 1949 [תש"ט], כדי ללמוד בישיבת ליובאוויטש, נמצא לאחרונה בחדשות בגלל פעילותו הרבה ב'הגנה עצמית' לאחר שהישיבה שלו הותקפה על ידי חוליגנים מבין הכושים.

"שעה שביקרתי במרכז 'ההגנה עצמית' שבה מאורגנים כבר יותר ממאתיים מתנדבים, חטפתי שיחה קלה גם עם מנהיג אחר של המגינים, אשר סירב לגלות את שמו, וכפי שסיפרו לי לאחר מכן – יהודי זה, בגיל העמידה העטור זקן שחור, מסר לא אחת את נפשו למען יהודים וענייני יהדות בברית המועצות וידע להגן על הכבוד היהודי ולפעול למען הצלה בתנאים הקשים ביותר.

ארגון ההגנה העצמית – 'המכבים' לא נמצא בפעולה. המקרה אירע במרחק קטן בלב מ'המטה הכללי' של הארגון, וראשיו הצהירו כי עתה הם חושבים פחות מתמיד לפזר את ארגון השיטור שלהם, ולא עוד, אלא שחושבים אף לתגברו. הם הוסיפו כי כזאת תהיה עמדתם עד אשר יינקטו על ידי המשטרה אמצעים מספיקים להבטחת שלומם של תושבי ברוקלין.

"עם זאת מתקבל הרושם, כי המשטרה גמרה אומר לעשות את הכל כדי למצוא את רוצחיה של שארלוט לפסיק. ראש הבולשת במשטרת ניו יורק פיליפ וואלש, נטל את החקירה לידי באופן אישי, והוא נעזר בעבודה זו על ידי יותר מחמישים חוקרים."

כאמור, בשבת אנשי 'המכבים' לא היו בפעולה, ובמקומם פיטרלה ברחובות קבוצת שמירה אחת שהגיעה בהתנדבות. היו אלו חברי העדה האפיסקופאלית בראשות מנהיגם. הללו יוצאי איי הודו המערבית, ולצדם גם פעילים 'שחורים'. במהלך השבת סיירו ברחובות השכונה, אך מסתבר שלא היה די בשמירה זו; לדאבון לב, רצח המורה התבצע על ידי בני בליעל אכזריים מתחת לאפם.

המנהיגים: שרגא וטלישבסקי

ההד התקשורתית שהתעורר, גרם לכלי תקשורת אמריקאים רבים לסקר את קבוצת "המכבים" – חברת השמירה בשכונה של הרבי מליובאוויטש, הדואגת להגנה מפני אלימות הכושים.

במקביל לדיווחים השוטפים בארצות הברית, גם העיתונות הישראלית דיווחה מידי מספר ימים על התפתחות דרמטיות. הנה ידיעה של הכתב שמעון בייקר בעיתון 'מעריב', בה הוא מספר על הארגון ועל הפעילים בו, שבאופן רישמי נקרא 'איגוד קראון הייטס':

"הנהגת 'איגוד קראון הייטס' מצאה לה משכן במקום קטן ששימש קודם לכן כחנות. מראה שני החדרים הקטנים מזכיר במידה רבה תחנת קומנדו. על הקיר תלויה מפת ברוקלין, בה מובלט במיוחד איזור קראון הייטס המאכלס בתוכו, בין השאר, את המוסדות השונים של הרבי מליובאוויטש.

"צעירים יהודים, חובשי כיפות, יושבים צמודים אל מכשירי האלחוט ומקבלים ידיעות מהפטרולים המסיירים במכוניות

חסידי אזור קראון היטס בברוקלין הקימו „הגנה עצמית” – נגד כושים

מכוניות מצוידות במכשירי קשר מסיירות ברחובות למניעת
התנפלויות על יהודים

„הגנה” חנדית בניו-יורק

מכתב מניו-יורק מאת דוד לזר

בבוקר לא-עבות אחד ראו קוראי העיתונות האנגלית בניו-יורק תמונה מוזרה בעמוד הראשון של עתוניהם: מכונית ובה יושבים שני צעירים בעלי זקן ופיאות, כשעליהם עומד צעיר כמוהם ונותן להם „פקדה”. הכותרת הצעקנית הסבירה לקוראים כי אלה „מכבים” מודרניים... ועוד, הוסיפה ההסברה להסביר, כי צעירים אלה משתייכים לאיזה כת מוזרה בברוקלין החובשים כיפות לראשיהם, מגדלים זקן ופיאות, ולובשים מעילים שחורים ארוכים...

במשך ימים אחדים „כבשו” חי	הייטס”. לאט-לאט החלו היהודים ל-
„מכבים המודרניים” את העמודים ה-	הרגיש כי מבצרים איננו מבצר, אלא
ראשונים של העתונים, ואפילו בטל-	פרוץ הוא לכל הרוחות. התחילה נדי
ביזיה ניתן להם מקום מכובד. ברם,	דה לפרברים אחרים, אבל הרוב עדיין

העיתונות מדווחת על הקמת ארגון הגנה חב"די

לקראת הנסיעה נכנס ל"יחידות" במוצאי שבת, והרבי התעניין לפתע בשלומו של ר' שמואל שרגא. הרבי אף ביקש להעביר לו כי "מעלין בקודש".

משפחת שרגא שהתה באותה שבת בהרי הקטסקיל, והרב טננבוים אמר לרבי כי יעביר את המסר ביום ראשון. אך הרבי תמה – "אין טלפון באמריקה?" הרב טננבוים הבין שיש דברים בגו, ומיד בצאתו מהיחידות, הזדרז לטלפן למשפחת שרגא. ר' שמואל שרגא שמע את המסר המפתיע של הרבי, וכחסידי נאמן הבין שיש דברים בגו. הוא הסיק כי יש פה משהו מיוחד. בעקבות זאת החל לעסוק באינטנסיביות במבצע מזוזה.

בתקופה הבאה הגיע הרה"ח ר' ישראל ליבוב לארה"ב. בין השאר נפגש עם ר' שמואל שרגא וביקשו לעזור ליתומי צה"ל. ליבוב סיפר כי בעת 'יחידות', הרבי תיאר את דיוקנו של האיש שיוכל לסייע לו בארצות הברית. כיוון שהרבי לא פירש את שמו של האיש, ניגש הרב ליבוב למזכיריו של הרבי כמו גם לרב דוד רסקין, ושאל אם הם יודעים למי התכוון הרבי – "כולם אמרו שהרבי מתכוון אליך", אמר לו הרב ליבוב.

זו היתה אפשרות לצמצם את מספר המכוניות המפטרלות. בעוד שבהתחלה היו מקיימים את המשמרות משקיעת החמה עד זריחתה, כמעט אין עכשיו צורך בסוירים אחרי שעה 2 או 3 בלילה".

השקט שנשמר הוכיח את עצמו, גם בימים הבאים, כאשר החלה התפרעות נרחבת של שחורים נגד יהודים ברובע בדפורד-סטיבנסט בברוקלין; בקראון הייטס השקט המשיך להישמר.

טרגדיה אנטישמית

ר' שמואל שרגא השקיע מעצמו רבות בצרכי שכונת קראון הייטס, ועמד בקשר מיוחד עם בכירים בעירייה ועסקנים אחרים.

למרבה הצער, למעלה מעשור לאחר הקמת 'המכבים', הוא עצמו קיפד את חייו בגלל מקרה אנטישמי מצד שירותי ההצלה העירוניים.

מספרים כי לפטירתו קדמו סימנים מוקדמים ומיוחדים מצד הרבי...

היה זה בקיץ תשל"ו, כאשר הרב יוסף טננבוים התכוון לנסוע לוונצואלה למטרת גיוס כספים לשיבת חב"ד.

המשטרה תגדיל את כוחה פי שלושה ולא באופן זמני אלא כדבר של קבע.

"מכיון שארצות הברית נמצאת עתה בתקופה של ערב בחירות – מפעילים מנהיגי הכושים לחץ על הפוליטיקאים שיתערבו למען פיזור 'ההגנה העצמית'. הפוליטיקאים באים אל ידידיהם היהודים, ומבקשים מהם להבהיר לראשי 'ההגנה העצמית' שאין טעם להמשיך בפעילותם. 'הלחץ הוא גדול, אבל אנו לא ניכנע לו כל עוד לא יתמלאו דרישותינו. המדובר הוא בכבוד היהודי. איננו יכולים עוד להשאיר את ילדינו ונשותינו הפקר' אלה היו הדברים האחרונים שאמר לי הרב שרגא בעת שנפרדנו".

ירידה במפלס פשעי השנאה

באותם ימים קשים שעברו על תושבי קראון הייטס, נרתמו תושבים גויים רבים, לצד אנשי המשטרה בגיבוי העיתונות והטלוויזיה, לצנן את ההתלהבות מהקמת ארגון 'המכבים'.

אחד המתלוננים, למרבה ההפתעה, היה גם העיתונאי דוד לאזר, אשר במאמר מיוחד בעיתון 'הצופה', סקר את המצב בקראון הייטס וקירר את ניסיון 'המכבים' להגן על קראון הייטס. בדבריו אף הביע הערכה, כי החסידים בקראון הייטס ייאלצו לנדוד הלאה:

"בודאי שאלה שלקחו להם את השם 'מכבים מודרניים' הפריזו קצת בכינויים: מה למכבים שנלחמו כאריות על חירות לאומית, על כבוד היהדות במולדתם הלאומית, וליהודים צעירים ששאיפתם העיקרית היא לגור באין מפריע בגלות. אבל עובדה היא, כי צעירי חב"ד בקראון הייטס הרימו את קרן חב"ד בעיני הקהל הרחב. חבל רק על המאמץ הזה שלא ישא פירות. אין בכוחם של 'המכבים המודרניים' ליצור את הסכר הגדול נגד השיטפון הכושי בניו יורק. הגולה היהודית בנכר האמריקאי תצטרך עוד הפעם לנדוד ולנוע למקומות חדשים. עד מתי?".

בניגוד לדברי העיתונאי המלומד, כמה חודשים לאחר הקמת 'המכבים', נדמה היה כי האלימות בקראון הייטס הולכת ופוחתת באופן משמעותי; נפח העבודה של השמירה ירד בהתאם, כפי שדיווח העיתון 'מעריב':

"הרעיון של המשמרות הוא יותר למנוע מאשר להגן – והמבצע משיג מטרה

ר' שמואל שרגא הבטיח בו במקום כי כל מתנות הבר המצווה שיקבל בנו אברהמי שרגא, שעתידי היה לחגוג באותה תקופה את בר המצווה שלו, יעברו לטובת יתומי צה"ל. בנוסף, הוא סידר שידור התרמה בתוכנית רדיו לטובת יתומי צה"ל. באותם ימים, רעייתו הגב' רוז שרגא הרגישה שהרבי מבקש להעביר לו מסרים מיוחדים, ובשיחה עם בעלה אמרה לו: 'נראה לי שהרבי רוצה לפגוש אותך', אך הוא השיב 'אני יודע, אבל אין לי די מצוות כדי לפגוש את הרבי'...

שבת לפני הבר מצוה הביא ר' שמואל לרבי בקבוק 'משקה', וכפי שהיה נהוג. הרבי הורה לחלק 'לחיים' "חלק כאן [בהתוועדות השבתית] וחלק בחתונה". ר' שמואל העיר כי מדובר בבר מצוה ולא בחתונה, אך הרבי חזר שוב על הדברים בקול, והפנה את מבטו מר' שמואל...

ר' שמואל לא ידע את נפשו, הוא חש כי משהו קורה, אך לא יכול היה לדעת במה מדובר. כאשר שב הביתה לאחר ההתוועדות, ניגן ד' בבות כשדמעות חמות נשרו מעיניו. אשתו סיפרה, כי היתה זו הפעם הראשונה שראתה את בעלה במצב כזה. הוא מצדו הסביר את התרגשותו: "אני מרגיש שלא אספיק לעשות הכל עבור הילדים, אומרים שמי שמנגן את הניגון, הרבי מליץ יושר עליו"...

באותו שבוע הוקרן סרט דוקומנטרי על ר' שמואל גם בטלוויזיה המצרית. ביום חמישי ביקר בבית השדרן פארבר וקבע

מזוזות על דלתות ביתו. על פי בקשתו, קבעה לו מזכירות זמן ל'יחידות' [כנראה לרגל הבר מצוה של בנו] ביום שני הקרוב. למחרת, יום שישי ערב שבת קודש וישלח תשל"ז, חזר שמואל מקניית חלות לשבת ושוחח עם ידידו ר' לייבל מוצ'קין בפתח הבית. רעייתו הדליקה נרות מוקדם מתמיד. זמן קצר אחר כך חש ר' שמואל לפתע בליבו, אך לא הבין את חומרת המצב. הוא הציע לרעייתו שלאחר השבת יקבעו תור לרופא. דווקא רעייתו חשה כי מדובר במצב חמור, והזעיקה את שכנם הרב טננבוים ובמקביל את שירותי החירום 911 וכן את ר' אברהם ישראל (אינגי) ביסטריצקי מ'הצלה'.

ביסטריצקי הגיע ראשון ומיד חיבר את ר' שמואל למכשיר החיאה. רק לאחר רבע שעה הגיע אמבולנס עירוני בו היו נהג האמבולנס ועוזרו. הללו זלזלו בטיפול הרפואי שניתן, וניתקו את מכשיר החיאה. בנוסף החלו להתנהג בברוטליות וקיללו ללא הרף. פרטי המקרה היו קשים יותר, אך די במה שנכתב בשורות אלה...

בדרך לבית הרפואה הלך ר' שרגא לעולמו בגיל צעיר. רעייתו רוז בטוחה כי הטיפול המזלזל שבא כתוצאה מאנטישמית קלאסית, גרם לפטירתו בטרם עת. בהלווייתו שהתקיימה למחרת, השתתף הרבי בעצמו. בתקופה הבאה דאג הרבי אישית למשפחה.

בראש ובראשונה, הורה לחגוג את הבר

מצוה, למרות הטרגדיה הגדולה. זו אכן נחגגה בפורמט מצומצם.

לאחר ה'שלושים' נכנסה הגב' רוז שרגא ושני בניה ל'יחידות' שנמשכה זמן רב, במהלכה עודד הרבי בני המשפחה וברכם בחום רב.

האלמנה ביקשה להנציח את בעלה, ובתקופה הבאה שאלה את הרבי אם ראוי שתרכוש אמבולנס לארגון 'הצלה' בקראון הייטס. תשובתו של הרבי הייתה: לא רק לעסוק בזה, אלא בזריזות. היא התרימה ידידים בסכומים מכובדים, ורשימת התורמים הועברה לרבי. הרבי עצמו העניק תרומה בסך 120 דולר. בזכות תרומות אלה נרכש אמבולנס לארגון 'הצלה'.

כמה חודשים לאחר מכן, בליל שמיני עצרת, אירע אירוע הלב של הרבי. הרבי סירב להתאשפז, אך הגנרטור של האמבולנס החדש הועבר לחדרו של הרבי לשימוש רציף.

בשנים הבאות החליף ארגון "השמירה" את "המכבים". מתנדבי הארגון מצויידים ברכבים בגדלים שונים המותאמים לפעילות הנדרשת, לצד ציוד רב ומשוכלל. הללו פועלים רבות בשיתוף פעולה עם המשטרה למען בטחונם של תושבי קראון הייטס.

מקורות: מעריב, הצופה, חרות, הבוקר, למרחב, פארווערטס, בית משיח, חב"ד און ליין, כפר חב"ד ועוד